

PRODUKTIONSSYSTEM - ENERGI - MILJÖ

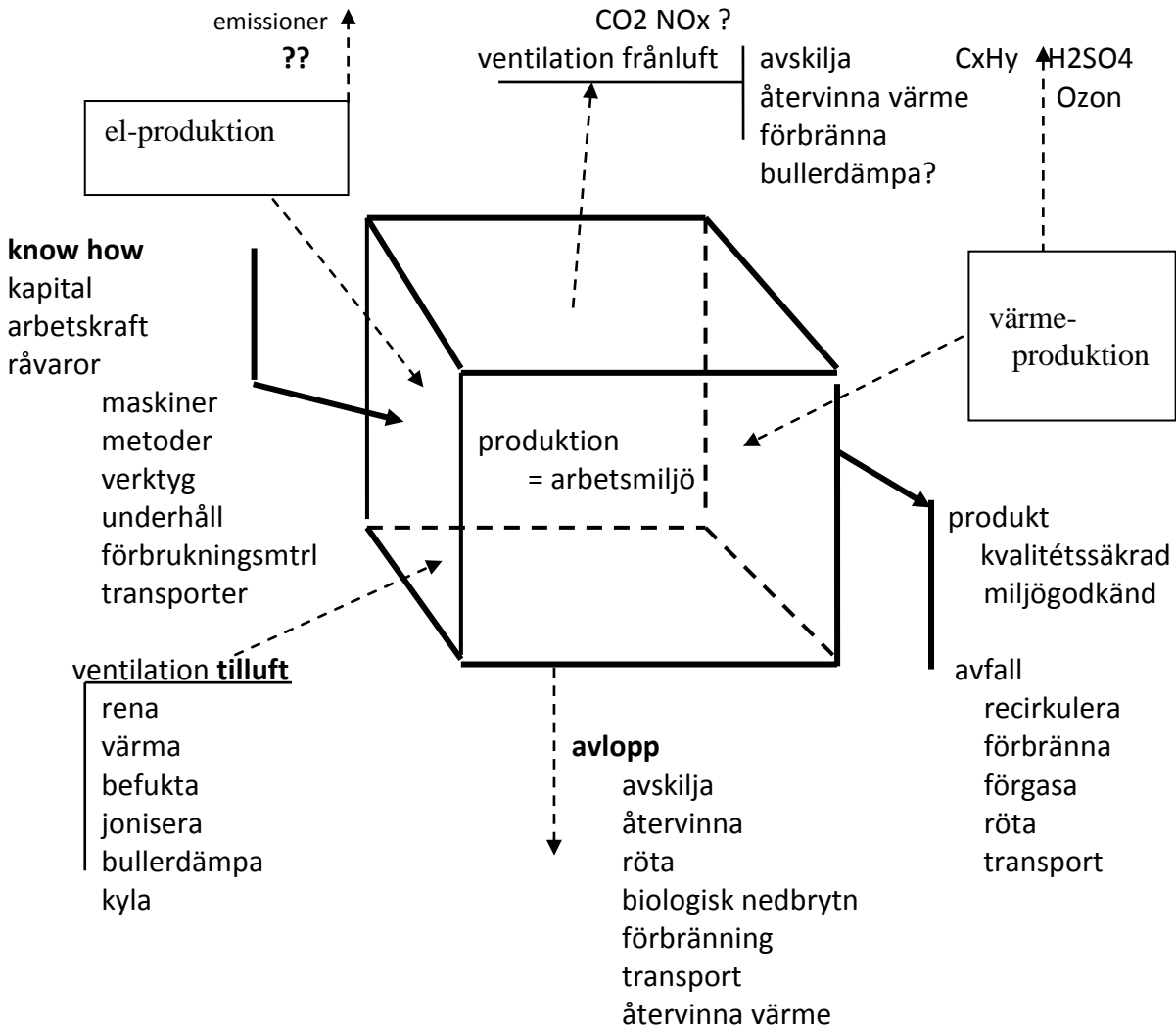
*material man maskin metod miljö management motivation
legalitet ljud ljus luft lay-out långsiktsp lan*

INPUT

innehålla
gränsvärden

OUTPUT

innehålla
gränsvärden

sök svagaste länken i kedjan; orsak till verkan skapa en kedjereaktion för bra miljö och ekonomi. -ett mångdimensionellt grepp som ger alternativ med mindre uppoffring av material, energi, kapital

Produktionssystem kvalitet miljö

Analys och därav följande teknisk/ekonomisk plan

tá ett **mångdimensionellt strategiskt grepp** på alla de faktorer som påverkar situationen analysera beroendekedjor (energikedjor) gör ekonomisk/tekniska beräkningar inom ramen för orsak till verkan som vi beskriver med betoning på *s v a g a l ä n k a r*
Strategin – arbeta med orsak för att nå verkan

Inom alla områden arbetas med **beroendekedjor** då åtgärder i början av beroendekedjan vanligen ger bättre totalekonomi. Övergripande arbetsätt/plan ger kombinationer av låga kostnader för arbete kapital och energi samt låg ljudnivå - i övrigt bra miljö och små konsekvenskostnader

Arbeta också på undernivåer för metod och arbetsprinciper med lägre emissioner av ljud och luftföroreningar eller när dessa inte kan påverkas eller ändras arbeta med nödvändig detaljteknik Konstruera vid behov det nya som krävs.

LångSiktsPlan göres med utgångspunkt från förslitning, myndighetskrav, egna planer för produktion och produkt med åtgärder för bättre produktion ekonomi och miljö.

Åtgärder i följdverkansordning –*orsak -verkan genomför –rätt åtgärd vid rätt tidpunkt*

analysera	Utnyttjandegrad u/m u/m2 u/m3 u/h resp verkningsgrad för system/maskin
	Produktivitet prod-tid/h prod/h prod/kr
	effektbalans energibalans utgående balans

sök grundorsak och/eller över före liggande orsakslänkar

Ingen åtgärd utan att alternativ granskas för utreda omedelbara eller/och senare fördelar med åtgärden En bra analys av nuläge och alternativ ger rätt ekonomisk/tekniska alternativ

Följ dessa regler och kostnaden för resultatet kan vara betald vid klubbslaget/ beslut

Som alternativkostnad Samtidigt med bättre kvalitet arbetsmiljö produktivitet
minskad energi- kapital- & driftskostn belastning på yttre miljö

effekthushållning = kapitalhushållning påverka effektbehov för minskad kapitalkostnad

Effektbehov kan ses som ett momentant resursbehov.

ex el, värme, maskinkapacitet eller annat produktionstekniskt behov.

Produktionsanläggningens alla delar måste(varning) dimensioneras efter största momentana effektbehov Val av maskiner och komponenter dvs deras resp egenskaper samt

utnyttjandegraden ger tillsammans "effektbehov" enl ovan

Planering rationalisering och systemuppbyggnad styr effektbehov men också utnyttjandet

Ett högt resursutnyttjande t. ex el-effekt minskar energibehov då tid * effekt ger energi (arbete)

Projekt Checkningslista

fastställa kravbild analysera och beskriv beroendekedjor beräkna

gör styrande ramhandlingar, inkl strategi och LSP som stöd för specialister som kan behöva användas vid en projektering.

ge stöd vid projektering och genomförande

medverka vid utbildning initiera/ medverka vid utvecklingsarbete

I LSP-långsiktplanen beskrivs alternativa åtgärder och göres beroendekedjor och kalkyler för dessa. Åtgärderna kan innebära införande av ny teknik, rationellare metoder, nya bearbetningsdata, nya material, ny lay-out nya ventilationsdata, materialinsats osv

Man kan jämföra detta med att göra miljökonsekvensanalyser enligt Miljöbalken

Checkningslista kravspecifikationer

1 samhällets krav

a för arbetsmiljö b för yttre miljö c för brand och explosion d för produktkvalitet

2 företagets krav på måttlig

a kapitalinsats b driftskostnad c underhållskostnad

3 Ge förutsättningar för framtiden

a låg sårbarhet b hög flexibilitét att förändra c rationell produktion d god produktkvalitet e hänsyn kostnadsutveckling energi och resurser f EU-anpassning

4/ analys och värdering av nu-läge exempel

sprutmålning i manuella sprutarbetsplatser med boxar

Fastställ utnyttjandegrad utid% = spruttid som del av totaltid

Fastställ utnyttjandegrad uarea%i = nödvändig boxarea som del av tillgänglig area

Påverka orsak i beroendekedjor - spara dubbelt !

Kontroll kvittblivningskostnader spill emballage mm

Välj material Minst hälsovådligt med minsta mängd biprodukter.(damm, sprutdimma, spån, formaldehyd, lösningsmedelsångor, konserveringsmedel, statisk el, terpener, värme mm)

Välj metod/verktyg, som ger minsta alstring och spridning av ovanstående biprodukter.

Välj produktionsdata ex bearbetnings/appliceringsdata med minsta alstring och spridning.

Att beakta: torrdestillationsprodukter vid uppvärmning av trämaterial. små mängder partiklar från verktygsslitage Hårdmetall och keramiska produkter.)

Här följer exempel på energikrävande produktion – största energiposten gäller ventilation

Andra väsentliga funktioner är belysning och tryckluft.

Steg 1 Rationellare produktion

ger färre sprutboxar och sprututrustningar	= lägre kapitalkostnad
ger lägre arbetskostnader	och underhållskostnader
Färre sprutboxar	ger förutsättningar för ny lay-out
kräver mindre lokalyta och del i allmänvent, belysning och värme mm	
ger minskat luftflödesbehov	
Färre sprututrustn	
ger minskat tryckluftbehov	
Minskat frånluftflöde	
ger färre eller mindre frånluftfläktar	= lägre kapitalkostnad
ger minskad el- behov	och underhållskostnad
ger minskat behov av luftbefuktning	
ger minskat värmebehov	
Minskat tilluftflöde	
ger färre eller mindre tilluftfläktar	= lägre kapitalkostnad
ger minskat el-behov	och underhållskostnad
Minskad luftbefuktning	
ger minskat antal vattenspridare	= lägre kapitalkostnad
ger minskat värmebehov	och underhållskostnad
ger minskat tryckluftbehov	
Minskat el-effekt behov	
ger mindre transformator	= lägre kapitalkostnad
ger lägre abonnemangskostnad	och underhållskostnad
ger lägre effektkostnad	
Minskat värmebehov	
ger mindre värmedistributionsanläggning	
ger mindre panna	= lägre kapitalkostnad
ger mindre el-behov för eldning	och underhållskostnad
Minskat tryckluftbehov	
ger mindre tryckluftnät	
ger mindre kompressor	= lägre kapitalkostnad
ger mindre el-behov	och underhållskostnad
Bättre arbetsmiljö	
Om rationaliseringen skapats av hanteringshjälpmedel minskar inhaleringen (andningsfrekvensen) Det möjliggör bättre utformning av sprutplatsen med minskad exponering och bättre ergonomiska villkor	

Steg 2 Bättre utformning av sprutplatsen kan medge minskat luftflöde

samtidigt med minskad exponering genom mekaniserad materialhantering.
med ovan nämnd inverkan på värmebehov pannstorlek mm
fläkt väljes sedan med hög verkningsgrad och låg ljudnivå

Steg 3

Byt till sprutmetod med högre färgutbyte (utnyttjandegrad u/kg)
metod och data som ger
mindre sprutdimma minskar färgförbrukning,
minskar mängd att ventileras bort
minskar filterbelastning
minskar filterkostnad
minskar filterbyteskostnad
minskar kvittblivningskostnad

Steg 4

avskilj färgdimma före filter
följdverkan minskar kvittblivning
minskar filterkostnad
minskar sekundär spridning av föroreningar

Fastställ utnyttjandegraden u tid% osv

1/ alt a för inställd matningshastigh (s) u som verktygets ingreppstid/totaltid
alt b för inställd matningshastigh (s) u som genomlupen mängd/teoretisk mängd

3/ fastställ verkningsgraden för verktygsdrift $\lambda\%$ som erforderlig genom tillförd effekt
produkten av utidtotal%* $\lambda\%$ = $\lambda_{tot}\%$

4/ Faställ värdet av en rationalisering och övriga krav/önsknings/planer som kan finnas
Rationalisering kan ge färre maskiner (undvika utökning av maskinpark)
genom bättre materialhantering för iläggning och mottagning
genom lägre verktygshastigheter – högre matningshastighet
genom större skärbete per verktygsegg
genom effektivt utsug med lägre flöde, el-effektbehov, bullernivå och kostnad.

5/ Inventera möjliga svaga länkar

checkningslista maskinlinjer

låg inläggningshastighet

ger mindre utnyttjandegrad för maskin mm ökar tomgångskörning

låg mottagningshastighet

ger mindre utnyttjandegrad för maskin mm ökar tomgångskörning

stor arbetsmån

ger större materialkostnad större verktygsförslitning
större el-effektbehov ökad risk för stickor

låg matningshastighet

ger mindre utnyttjandegrad maskin
mindre utnyttjandegrad utsug och infrastruktur

mindre spåntjocklek- större verktygsslitage

högre spec effektbehov

stort antal skäreggar

ger mindre spåntjocklek-större verktygsslitage
högre verktygskostnad inköp
högre spec effektbehov

hög skärhastighet

ger större verktygsslitage
högre spec effektbehov
större fläktverkan för verktyg
större kastlängd för spån

större verktygsslitage

ger lägre utnyttjandegrad för maskinen
större energianvändning
högre verktygskostnader

tomgångskörning

ger reaktiv effekt vid lågt effektutnyttjande för el -motorn

mindre "spåntjocklek"

ger i vissa fall sämre yta ökat verktygsslitage

större fläktverkan för verktyg

ger försvårad utsugning ökar luftflödesbehov

stickor och remsor

ger försvårad utsugning ökar luftflödesbehov

utsugningsproblem kan ge kvalitetsbrister och ökad stilleståndstid för maskiner mm
teknik, orsaker och följder för miljö,vent ekonomi produktionsstyrning - produktivitet

Beroendekedja bearbetning

Större arbetsmån = mer mtrl = större verktygsslitage = större brytmotstånd på sticka=högre el-effekt

Alstrad mängd av biprodukter beror av (ex vådliga och andra)	arbetsmån för bearbetning metodval för applicering av lack m valda data för metoden
Alstrad mängd som sprides beror på	maskinegenskaper -arbetsprinciper metod skärutförande skärdata, spåntjocklek o varvtal, kapsling mm utsugskapacitet statisk el
Sekundär spridning beror på	metoden materialhantering, tryckluftblåsning, truckrörelser felaktig ventilation dålig filtrering underhåll-rengöring-filterbyten mm
Luftflödesbehovet styrs av	Alstrad mängd biprodukter, önskad effekt på arbetsmiljön apslingsegenskaper systemuppbyggnad explosions/brandrisk produktkvalitetskrav
Lufthastigheten styrs av	aerodynamisk utformning spåntyngd systemuppbyggnad begränsningar i dimensionsval verktygshastighet
Tryckuppsättning styrs av	Lufthastighet m/s Motstånd i sugsystemdelar Pa Spån mängd
El-effekt = kapitalbehov styrs av	Bearbetningsdata Luftflöde m ³ /s Spån mängd g/m ³ , Tryckuppsättning Fläktens verkningsgrad
Bullernivån styrs av	Bearbetningsdata Luftflöde Lufthastighet Tryck Formgivning av fläkt Spånstorlek och mängd

Konsekvenser med ekonomipåverkan för miljö ekonomi
beroende på teknikval, teknikhöjd mm vid arbetsmetoder och infrastruktur mm

skärdata

buller damm förslitning stickor klossar kvalitet energi produktivitet

verktygsval

buller spånspridning - kvalitet el- effekt – utsug kapital -produktivitet

utsugningsteknik

buller inne – ute spånspridning luftflödesbehov energi el-effekt –kapital
tryckluftblåsning städbehov, belysning, kvalitet
utnyttjandegrad för maskin & personal

utsug systemuppbyggnad

sårbarhet, driftberoende, el-effekt
buller inne -ute

maskindrift

högt varvtal kräver frekvensomvandling
roterande omformare
låg verkningsgrad = hög el-effekt
reaktiv effekt
buller

Konsekvenser av tryckluftblåsning

spredning av damm och stickor
olycksrisk
energi, kapital och underhållskostnad
städning, damm i luft och på lysrör mm

Konsekvenser av luftbefuktning

Tryckluftbehov eleffekt el-nät transformatorstorlek
Värme för förångning av vatten, mögelrisk mm

Konsekvenser av lay-out

Behov av lokalkapacitet (yta, ventilation, värme,
Belysning befuktning mm)
Transporter Transportskador
Produktivitet

Konsekvenser av materialhantering

Utnyttjandegrad för maskin & personal
hanteringsskador
Inhalering av föroreningar
Exponering för buller